Nr. 24. Sibiiu, Marți 1|13 Martie 1883. *Anul XXXI*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL
Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 463 Scol.

Stipendiștii din fondurile archidiecesane gr. or. se provoacă prin aceasta, ca sub urmarea sistărei stipendiului, să legitimeze în termin de 14 ḑile dela publicarea presentă progresul făcut în studiile sale prin așternerea documentelor concernente la acest consistoriu.

Din ședința consistoriului archidiecesan, ținută în Sibiiu, la 22 Februarie 1883.

Nicolau Popea m. p.,
Archim. și Vicariu Archiepiscopesc.

Nr. **216** cons. Plen. 1883.

Cerculariu

cătră toate oficiele parochiale din tractul protopresbiteral al Săliștei și cătră Onorații membrii ai sinodului protopresbiteral înmulțit din același tract.

Subscrisul în calitate de comisariu consistorial denumit prin ordinațiunea consistorială din 22 Ianuariu a. c. Nr. 216 Plen. în causa alegerei de protopresbiter în tractul protopresbiteral vacant al Săliștei, conform §-lui 51 din statutul organic al bisericei ortodocse române din Ungaria și Transilvania, după espirarea terminului de concurs publicat în Nrii 148, 149, și 150 ai ḑiarului „Telegraful Român" din anul 1882, convoc și declar de convocat prin acésta sinodul protopresbiteral înmulțit al tractului Săliștei pe ḑiua de Luni **21 Martiu (2 Aprile) 1883** în opidul **Săliște** spre scopul alegerei de protopresbiter pe basa concurselor întrate în terminul preclus la Venerabilul Consistoriu archidiecesan. Deci Onorații membrii ai sinodului protopresbiteral înmulțit, atât cei ordinari, cât și cei estraordinari, preoți și mireni, consemnați în lista aci sub ·/. aclusă, sunt provocați și poftiți a se presenta la ḑiua de 21 Martiu (2 Aprile) a. c. în opidul Săliște destul de timpuriu pentru a asista la servițiul divin, ce se va începe în biserica cea vechie la 8 óre diminéța și se va termina cu rugăciunea pentru învocarea Duchului Sânt, — éră la 10½ óre ante améḑi a participa la acest sinod electoral.

Acest cerculariu de convocare al sinodului protopresbiteral electiv dimpreună cu lista deputaților preoțesci și mirenesci, ordinari și estraordinari, se trimite conform §-lui 15 din instrucțiunea sinodului archidiecesan din anul 1877 pentru procedura la alegerea de protopresbiter fie-cărui oficiu parochial dela bisericile tractului protopresbiteral al Săliștei spre publicare în bisericile tractuale Duminecă în **6/18 Martiu a. c.** — avênd parochul local îndatorirea a provoca pe deputații cercurilor respective mirenesci a se presenta la sinod pentru actul alegerei de protopresbiter. Totdeodată, pentru ca conchiămarea acestui sinod înmulțit electoral să ajungă cu atâta mai sigur la cunoscința fie-cărui membru al sinodului, acest cerculariu, prelângă publicarea lui în ḑiarul „Telegraful Român", se trimite fi-e cărui membru al sinodului protopresbiteral înmulțit.

Trăiesc în acea firmă speranță, că Onorații membrii ai sinodului protopresbiteral înmulțit sciind aprețuì însemnătatea actului, pentru care sunt convocați, se vor presenta cu toții la sinodul protopresbiteral în locul și la terminul îndicat mai sus pentru a concurge cu votul lor la alegerea fiitoriului protopresbiter al tractului Săliștei.

Sibiiu, 28 Februariu (12 Martiu), 1883.

Dr. Il. Pușcariu m. p.,
comisariu consistorial.

Element de ordine.

Aspectul într'unirei alegĕtorilor români în sala dela „împĕratul romanilor" în Sibiiu a făcut și asupra noastră, dar și asupra neromânilor nepreocupați impresiunea cea mai favorabilă.

Într'unirea ne a dovedit, că ori cât apare poporul nostru de apatic în cestiuni mai indiferente, când e vorba de o cestiune, care pĕtrunde adûnc în esența esistenței sale, la moment se desbracă de apatia ce i se părea obicinuită, și dacă s'ar cere, ar trece prin apă și prin foc acolo, unde îl chiamă datorința.

Nu așteaptă să i se promită munți de aur, nici nu caută, ca să'l îndemne cineva cu mijloace ademenitoare și amăgitoare. E destul să scie, că se tratează de o causă sântă a lui cu urmări de importanță în viitor și atunci el se duce, unde este chemat, ca să vadă cu ochii și să audă cu urechile lui, ce se face și ce se vorbesce despre soartea lui.

Și apoi dacă se duce, privesce și ascultă cu interes, așa încât nu poate ca din când în când să nu dea espresiune identificărei sale cu aceea ce aude, că i se spune despre trecutul, despre presentul și despre viitorul sĕu.

Preste toate aceste însĕ românul este încoronat cu o însușire, care să i o păstreze Dḑeu cât va trăì poporul nostru pe lumea aceasta. Este încoronat cu însușirea ordinei. Românul e ordinea însași.

Bine să fim înțeleși, nu vorbim de ordinea în forme, ci de acea ordine esențială, care evită scandalul și escesele.

Aceasta se poate vedè la toate ocasiunile.

Ne aducem aminte, că pe câmpul libertății la Blaj în 1848 s'au într'unit vre-o 40,000 români, amărîți de tratamentul barbar din trecut al asupritorilor lor. Aceștia, deși în țeară și în afară de țeară se gerau de oamenii ordinei, necunoscênd poporul, pe care creḑuseră că l'au ținut ei și nu moralitatea lui în ordine, se îngrigiseră de o brigadă de trupe cu infanterie, cavalerie și artilerie, ca prin aceasta să ție mulțimea adunată în ordine. Întru fericire rĕposatul, atunci numai episcop, mai târḑiu Archiepp. și Metropolit, marele Andreiu bar. de Șaguna, care cunoscea mai bine firea românului, a spus comandantului brigadei, că poporul român n'are lipsă de mijloace de aceste, pentru că e în stare a susține însuși ordinea, și așa a fost. Esemple de feliul acesta am mai putè amintì în mare și în mic. Într'unirea din Vinerea trecută este unul dintre cele mai recente, unde peste 2000 de oameni, conduși de sine însiși, au dat dovadă eclatantă despre aceea că românul este pĕtruns de simțĕmêntul de ordine.

A ascultat cu aceeași pietate, cu care a venit făcêndu-și drum prin troiene de omeți ce i s'au pus în cale, și-a arătat consimțirea, a aprobat și — apoi s'a îndepărtat în linisce spre a'și căuta earăși de afacerile sale ḑilnice.

Ne-am indignat foate mult, când am aflat că susțin unii oameni, în fața unor doveḑi atât de invederate ale caracterului românesc, că s'ar afla români, cari ar ameninția unora dintre maghiarii aflători aici. Astfel de sgomote, cari contraḑic cu totul firea românească, le tacsăm de nesce scornituri cari purced sau din trică superfluă, sau din maliție spre a discredita și mai mult pe români și spre a provoca stări escepționale asupra noastră.

Scornitorilor le-am recomanda mai mult sânge rece, mai multă judecată dreaptă și fără preocupațiune și atunci fie siguri că elementul de ordine nu va fi turburat și dacă acesta nu va fi turburat ne vom bucura toți de liniscea și pacea, care să o dorim cu toții!

Revista politică.

Sibiiu, în 28 Februarie.

Sâmbătă, cetim în „S. d. Tageblat" a avut loc în Deva*) o adunare foarte agitată (?) de preste 2000 români din comitatul Hunedoarei. Adunarea a pro-

*) Aḑi în 1 Martie am primit și noi o corespondență.

FOIȚA.

Cristian Waldo
sau
CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare 22).

— Eu ți o pot spune, domnișoară, replică, maiorul. Un necunoscut a cerut aici ospitalitate, i s'a ḑis, să se ducă la moșie ne mai fiind loc în castel. El și-a spus numele, a arĕtat epistola maiordomului, care-l chiamă în numele baronului, a stăpânului sĕu, pentru întreținerea societății aici reunite. Eu nu sciu aflatu-s'au vr'un unghiu spre a-l adăpostì în castel sau alt undeva: destul că el a sosit, faptul este sigur.

— Cine ți-a spus-o?

— Maiordomul însuși.

— Și a avut mască?

— Avut.

— Și cum este el, mare, gros, bine făcut, cu picioarele strîmbe?

— Eu nu l'am întrebat de aceste, de oare ce l'am vĕḑut cu ochii mei în Stockholm firește mascat, însĕ întru cât am putut observa, el este mare, bine făcut și sprinten ca un cerb.

— El va fi poate un jucător pe funie bĕtrân, ḑise Cristiano, care părea că n'are interes la conversația aceasta, decât numai din complezanță.

— Ba nu! ḑise Margareta, el este un bărbat foarte bine crescut.

Toată lumea admiră stilul și spiritul comediilor sale.

— Dară cine probează că sûnt ale lui?

— Bărbați instruiți în toate literaturile vechi și moderne afirmă că el n'a compilat nimic, și că vodevilele sale comice, care nu arare ori sûnt și sentimentale, au fost în Stockholm un eveniment literar.

— Creḑi Dta că o să-l auḑim mâne? întrebară din toate părțile.

— Eu așa cred, rĕspunse maiorul: însĕ, dacă domnișoarele sûnt nerăbdătoare a o afla, eu mĕ ofer a-l căuta și a-l întreba.

— La mieḑul nopții? ḑise Cristiano uitându-se la pendulă. Bietul artist va fi adurmit!

Eu credeam că contesa Margareta are a întreține societatea cu un project mai serios.

— Da, în adevĕr, esclamă Margareta, eu vĕ propun un mic bal între noi. Eu sûnt de nou venită, o adevĕrată sĕlbatică, mărturisesc; eu nu sûnt cunoscută din partea Dvoastră, de cât de două sau trei ḑile; însĕ toate persoanele, care le vĕḑ aici m'au primit așa de bine, încât am curagiul a mărturisì... ceea ce dl Goefle va binevoì a vĕ spune.

— Eată faptul, replică Cristiano: contesa Margareta este, precum d-ei înșuși v'a spus, o adevĕrată sĕlbatică. Ea nu scie nimic pe lume, nici măcar a juca, ea este cât se poate de disgrațioasă, schioapă, cel puțin ca vestitul nostru măestru Stangstadius. Afară de aceasta ea este greoaie, distractă mioapă. . . În sfêrșit, spre a te hotărì să joci cu dênsa, îți trebue o doză bună de caritate adevărat creștinească, căci. . .

— Destul, destul! esclamă riḑênd Margareta, Dta descrii persoana mea cu o rară umilință; însĕ eu îți mulțămesc și pentru aceasta. Onorabila societate va aștepta acuma ceva așa de urît, încât anevoie o să ies cinstit din afacerea aceasta; Dvoastră o să fiți incântați de mine. Chestia este că eu voiesc a-mi face debutul în societate mică și dacă dvoastră voiți cu toții, să jucăm în galerie. Orchestrul din sala cea mare face destul sgomot, ca să auḑim cât ne este de lipsă.

Mai mulți tineri săriră cătră Margareta spre a-i cere preferența. Ea le mulțămì spunêndu-le că dl Cristian Goefle s'a oferit de mai înainte a fi victima.

— Da, domnilor! ḑise Cristiano vesel, luând mica mână mănușată a Margaretei în mâna sa. Deplângeți-mĕ cu toții și să pornim la muncă!

www.digibuc.ro

testat contra projectului de lege privitor la instrucţiunea secundară şi a declarat resoluţiunea adunărei românilor din Sibiiu de a sa, aprobând cu desĕvêrşire procederea presei române. La început au fost şi maghiari de faţă, s'au depărtat însĕ curênd, vĕdênd dispositiunea cea agitată a adunărei.

Atât din „S. d. T.“. Ne mirăm că de Sâmbătă până astădi noi n'am primit nici o scire şi e caracteristic că şi foaia citată şi a primit telegrama din Orĕştie şi nu din Deva, unde a fost adunarea.

Conferenţa dunăreană încă nu este terminată.

În Paris sûnt simptome revoluţionare. Lucrătorii cer ocupaţiune.

Cancelariul rusesc Gorciacoff şi Comonduros, fostul min. pres. al Greciei, au murit.

Projectul pentru scoalele medii în parlamentul Ungariei.

(Urmare.)

Trefort Ágoston, ministrul de culte şi instrucţiune publică continuând:

Cu toate acestea în 29 Noembre, 1875 am presentat în afacerea aceasta din nou un project, căci n'am putut recunoasce strînsa legătură dintre autonomia protestantă şi reforma scoalelor medii. Şi acest project fu pertractat în comisia scolară, însĕ din consideraţiunea afacerilor de împăciuire de atunci comisia scolară n'a făcut raport parlamentului. În astă stare de lucruri am aflat mai oportun a abdice deocamdată dela regularea prin lege a scoalelor medii. Un an de çile n'am făcut nimic în această afacere. După un an de çile m'am pus în conţelegere cu mai mulţi bărbaţi protestanţi cu vadă şi m'am restrîns numai la supraveghiere. Aceasta o am făcut fiind atacat, căci acest project a avut nefericirea că îndată ce l'am presentat casei, s'au pus toate în mişcare spre a fi luat dela ordinea çilei, şi dacă l'am retras, s'a pretins ca sĕ-l presentez, şi aceasta mai ales din această parte (Arată pe stânga estremă; o voce din stânga estremă: Nu-mi aduc aminte!) M'am pus ear pe lucru, şi când am ajuns la modul de esecutare a suprainspecţiunei, mi s'a reflectat, că despre inspecţiune nu se poate face lege, până ce nu vom regula organismul scoalelor, şi că trebue sĕ coordinăm res litteraria, căci numai aşa putem precisa inspecţiunea. Mam supus şi acestei dorinţe şi în 20 Martie, 1880 am presentat un project de lege detaiat despre gimnasii şi scoalele reale. Comisia scolară şi-a presentat raportul ei la 7 Maiu şi la 11 Maiu projectul s'a pus la ordinea çilei, a fost reservat însĕ norocul domnului deputat Madarász Iozsef, că din interese confesionale şi electorale sĕ mijlocească luarea lui dela ordinea çilei.

Csanády Sándor: Aşa au pretins interesele libertăţei! (Mişcare).

Trefort Ágoston ministru de culte şi instrucţiune: A urmat un nou period legislativ, şi în 6 Octomvre 1881 ear am presentat projectul în parlament. Bisericile şi confesiunile urmăreau cu mare atenţiune pregătirea acestui project, şi şi-au esprimat dorinţa, ca sĕ fie ascultate şi ele, în urma căruia, comisiunea scolară, la iniţiativa mea, a conchemat pre representanţii confessiunilor şi pre cei mai celebrii dintre bărbaţii specialiştii în cele ale învĕţământului. (Biserica noastră nu a fost nici consultată, nici ascultată N. Tr.) Resultatul acestei enquette a fost fasciclul cunoscut şi domnilor deputaţi, în care sûnt depuse dorinţele şi aspiraţiunile respectivilor. Comisia scolară a voit sĕ pertracteze projectul cu considerarea acestor observări, însĕ când a venit lucrul la întrebarea sĕ se primească projectul ca basă la desbaterea specială, a luat lucrul o direcţiune neaşteptată şi la cestiunea fondului instrucţiunei, a căcut projectul. O parte a çis: projectul de lege e foarte bun, şi eu l primesc, dacă mi se vor da garanţii, că fondul instrucţiunei va rĕmânea catolic: cealaltă parte a çis: eu primesc projectul, dacă mi se va garanta, că fondul instrucţiunei nu e catolic, ci are caracter de stat. Şi fiind că projectul nu dispunea nimic în privinţa aceasta, nici o parte n'a voit sĕ-l primească, şi în comisie nu s'a primit la desbaterea specială. Nepresentând comisia raport On. case, n'a rĕmas alta de făcut, decât sĕ-i se înnapoieze projectul, şi acum raportul ei dimpreună cu projectul nou stilisat s'a presentat On. case, şi este pus la ordinea çilei.

Dacă esaminăm acuma cele cinci projecte de lege ale guvernului, cele trei raporturi ale comisiei, cu totul opt la numĕr, şi în urma acestora projectul modificat în mai multe privinţe, e foarte evident încât difer ele şi încât seamănă. Projectul Bar. Eötvös în cele didactice difere foarte mult de cele următoare, căci el a susţinut impărţirea între gimnasiu inferior şi superior, întenţionând a introduce după cursul gimnasial de şese ani cursul liceiului de trei ani. În partea administrativă, şi cu deosibire cu privire la inspecţiunea supremă projectul Br. Eötvös nu difere esenţial de cele următoare. Projectele următoare se deosebesc unele de altele după împregiurări, după esperinţele nouĕ şi după persoanele, cari au avut rol la facerea lor. Aşa spre esemplu; în unul, esamenul de maturitate este scos din scoală, şi spre acesŭ scop se compun comisiuni speciale fără privire la natura juridică şi confesională a scoalei, în altul, lucrul acesta este atins numai în general — numĕrul profesorilor în unul e mai mic, în altul mai mare — în un lucru însĕ toate se unesc. . . .

Thály Kálmán: În centralisare (Contraçiceri din dreapta).

Trefort Ágoston: În libertatea învĕţământului. (Aprobări din dreapţa.) Fie-care dia acestea projecte permite confesiunilor, oficiolatelor, comunelor şi singuraticilor cetăţeni, sĕ susţină scoale, sau sĕ înfiinţeze scoale nouĕ, mai mare libertate nu poate esista în vre-un stat. (Aprobări din dreapta) În stat însĕ fie-care libertate - şi are condiţiile, marginile sale, astfel şi libertatea învĕţământului şi a scoalei, căci alt cum statul nu ar corespunde chiemărei sale. În nici unul dintre projectele presentate nu se află nici umbra nisuinţei monopolului statului sau nisuinţa de a suprima autonomia scoalei. Şi eu tare cred, că dacă legislativa după o desbatere serioasă şi cu unele modificări ar fi ridicat la valoare de lege ori şi care dintre projectele presentate, nu s'ar fi perdut nimica, din contră ar fi rĕmas intactă autonomia bisericească, ar fi luat avênt afacerea scolară, şi spiritele ar fi liniştite.

Acum, dacă cineva după astfel de antecedenţe poate trage conclusiuni din esperienţe şi este constrîns de a nu putè lăsa sĕ cadă lucrul, căci fiind el pus la ordinea çilei, trebue şi decis, e lucru natural, că omul se va ferì de stâncile, în cari projectul sĕu a suferit naufragiu.

Eu m'am silit sĕ scot din project tot ce ar îngreuna primirea lui, cu deosebire multele părţi, cari făceau projectul odios înaintea susţinĕtorilor de scoale. Pentru aceea inspecţiei supreme i se dă espresie în două momente, căci aici zace deoparte constatarea resultatului, de alta posibilitatea şi suprema lui condiţie. Căci acest project are două probleme: problema politică: precisarea capitlului 5 al articlului de lege XXVI din 1791; problema culturală sau didactică: ridicarea învĕţământului şi resultatul învĕţământului. Am pus deci pond pe esamenul de maturitate şi pe cualificarea profesorilor.

La esamenele de maturitate, cari sûnt prima condiţie a învĕţământului ulterior, şi după legea despre cualificarea amploiaţilor sûnt şi cualificaţiune, trebue sĕ şi eserciteze statul dreptul de controlă, şi ca aceasta s'o facă cu efect, şi sĕ nu remână numai pe hârtie, nu se poate ajunge decât numai în forma propusă în project. Şi de oare ce resultatul învĕţământului atêrnă dela cualitatea profesorilor, şi fiindcă statul conform acestui project încrede fie căruia cualificarea profesorilor şi permite fiecăruia formarea de institute pentru profesori (Strigări din stênga estremă: Le este permis sĕ plătească!) cualificarea lor şi o susţine şieşi şi nu o lasă din mâna s'a.

Thály Kálmán: Când nici nu o are în mână! (Sgomot în dreapta)

Trefort Ágoston, ministru de culte şi instrucţiune: Spre scopul acesta institue la ambele universităţi comisiuni pentru cualificarea profesorilor. Şi asta nici că se poate altfeliu, căci astădi nu esistă alte corporaţiuni scientifice, cărora s'ar putea încrede această afacere.

Contrarii projectului ai acestor păreri din comisia scolară, fără a aştepta pertractarea în parlament, au dat vot separat, alţii în alt mod au păşit contra projectului. Mĕ vĕd deci silit a critica părerile contrarilor noştri şi cele çise deja sĕ le desvolt mai pe larg.

Votul separat şi din punct de vedere psichologic este un document interesant, căci el e compus din două diferite păreri, şi cuprinde în sine judecata a doi secoli diferiţi. (Aşa este! din dreapta.) Direcţiunea realistică egalisătoare şi renitenţa confesională.

Thály Kálmán: Mulţămim frumos!

Trefort Agoston, Ministru de culte şi instrucţiune: Nu o çic ca vătămare, însĕ nu o pot numì altfel, decât renitenţă, care arată faţă cu statul jalusie, ca şi când ne am putè teme de o contrareformaţiune. Acestea două şi au dat braţul în votul separat.

Thály Kálmán: Trefort Cardinal! (Sgomot în stênga. Sĕ audim! din dreapta.)

Trefort Ágoston, ministru de culte şi instrucţiune:

Direcţiei prime se dă espresie mai ales în şcoala reală unitară, căci autorii votului separat nu se împacă nici cu gimnasiul actual, nici cu realele actuale, ci voesc sĕ institue o a treia scoală unitariă. Eu în privinţa aceasta merg mai departe ca domnul raportor, după care sub *judice res est:* eu afirm că cestiunea este deja decisă; scoala medie unitară este o imposibilitate, căcì nu se poate aduce în consonanţă cu actuala viaţă culturală şi economică. (Aprobări din dreapta). În societate sûnt anumite vocaţiuni, spre a căror preparare limbele classice şi cunoscinţa literaturei lor e neapărat de lipsă, şi în direcţia aceasta se esprimă naturaliştii, şi medicii cei mai renumiţi; altora limbele clasice nu le sûnt de lipsă. Nu mai încape îndoeală, că cu cunoscinţa limbelor moderne se poate ajunge un mare grad de cultură. A contopì scoala reală cu gimnasiul, nu e consult nici pentru aceea, căci prin această contopire nu-şi ajunge scopul nici una, nici alta. Scoala reală cu limba latină e condamnată eo ipso. Şi fiind că autorii votului separat se duc aşa de departe, încât propun respingerea projectului din motivul, că organismul scoalei medie sĕ se baseze pe o scoală reală unitariă, ar fi făcut foarte bine sĕ fi spus, că ce sĕ fie această scoală medie, şi sĕ dea oarecari indigitări bietului ministru de culte, care ar lua asupră-şi această problemă — eu nu m aşi încumeta a o primì asupra mea — de ce sĕ se ţină: sĕ fie scoala aceea gimnasiu cu o limbă clasiçă, sau doară scoală reală, cu limba latină şi francesă? Scoala medie unitară este o idee învechită, care nu va mai învia în veci, cu escepţia acelui stat, care va introduce organisarea lucrului de toate çilele şi sistema castică. Mi-ar plăcè sĕ mai sciu, de ce natură sĕ fie acea scoală medie: cu caracter de stat, sau de ce natură, căci din votul separat se poate deduce, că ea se poate susţinè ad libitum de ori şi cine, şi se poate deduce şi aceea, că ea sĕ fie scoală de stat.

Votul separat pune mare pond pe gravamenul referitoriu la îngreunarea preste mesură şi afirmă că projectul nu consideră de loc acest rĕu. Împutarea aceasta trebue sĕ o resping.

Noi cunoaşcem prea bine afacerea prea marei îngreunări şi e curios, că, pe când ne plângem asupra acestui incident, se aud espresiuni, pe basa cărora îţi vine a crede, că copiii de sub sistema veche n'ar fi trebuit sĕ înveţe absolut nimica. Eu însĕ çic, că acela care a avut ambiţiune, a avut şi de învĕţat destul.

Mulţi copii s'au têmpit prin memorisare, ear elevii din clasa a 6-a, cu care se închea pe atuncea gimnasiul, trecea cu o adevĕrată nervositate la filosofie, temêndu-se de aşa numitul învĕţământ înalt, în deosebi de mathematică. Sĕ cercetăm însĕ, de unde se trage prea marea îngreunare? Dela prea marele numĕr de obiecte? Sigur nu! Deci ce trebue făcut într'u delăturarea îngreunărei preste mĕsură? La fie-care obiect de învĕţământ sĕ se ficseze mĕsura cuvenită. Acesta se poate întêmpla numai prin conducerea corectă a institutelor de învĕţământ. Se cer directori buni, cari sciu susţine ordine strictă între profesori şi îi sciu reţinè a trăì în unire şi solidaritate. (Aprobare în dreapta). Nu ne vom ajunge nici când scopul, dacă, conform votului separat vom lăsa mână liberă profesorilor şi vom înterpreta libertatea învĕţământului într'acolo, că profesorilor e ertat a'şi înmanua objectul sĕu de învĕţământ independent de celelalte objecte, de oare ce libertatea aceasta, care are de gând a o da profesorului şi pe basa cărora fie-care îşi poate ridica objectul sĕu de învĕţământ la valoarea objectelor principale completează prea marea îngreunare.

Într'o clipă locul fu ales şi contradanţul organizat.

Margareta se rugà a nu lua parte la cadrilul ce tocmai începea.

— Eşti foarte emoţionată, îi çise Cristiano.

— Da, respunse ea. Inima îmi bate ca la o pasere, care îndrăsneşte pentru prima oară a eşì din cuib şi care nu ştie bine, dacă are aripi sau ba.

— Eu înţĕleg, replică aventurierul, că primul contradanţ este un eveniment grav în viaţa unei domnişoară. De acum într'un an, când vei fi jucat la vr'o sută de baluri îţi vei aduce poate aminte de numele şi de figura umilitului muritor, care a avut fericirea şi gloria a-ţi dirige paşii cei dintâiu.

— Da, de bună samă, domnule Goefle, amintirea aceasta va fi pururea legată de amintirea emoţiunilor celor mai mari din viaţa mea, de frică de baron şi de bucurie că am scăpat de el printr'un curagiu, de care nu m'am ţinut capabilă, şi care numai Dta şi unchiul Dtale mi l'aţi inspirat!

— Totuşi am sĕţi spun, çise Cristiano, că eu nu sûnt deplin convins de aversiunea Dtale cătră baron!

— Cum aşa?

— Fiind-că eşti cu mult mai fricoasă a juca în public decât cu el.

Şi totuşi cu el n'am jucat şi cu Dta joc.

(Va urma.)

www.digibuc.ro

Partea politică a votului separat, dacă o pot numì astfel, e îndreptată asupra controlei la esamenele de maturitate şi de cualificaţiune. În deosebi se escepţionează comisariul guvernial, şi chiar în punctul acesta s'a luat privire la interesele şi-să o spunem verde — la susceptibilitatea confesiunilor, ca să fie posibil a trămite la esamen în locul directorului suprem districtual de scoale aparţinător de altă confesiune un atare bărbat, care să nu fie antipatic respectivilor şi să ţine de aceeaşi confesiune.

Tháły Kálmán: Pe un Juda! (Desaprobare viuă în dreapta.)

Trefort Ágoston, Ministru de culte şi instrucţiune:

Dară el nu dispune acolo de nimica, ci contrasignează numai testimoniul, fără de aceasta n'ar avè nici un sens presenţa lui, şi dacă cineva are dreptul de a contrasigna testimoniul, urmează după regulele logicei, că el poate şi denega contrasignarea în casuri concrete, ceea ce n'are urmări rele, nici pentru respectivul nici pentru institut, avênd ambii dreptul de apelaţiune.

Apoi ce se atinge de cualificaţiune, domnilor precum fiinţelor aşa şi institutelor ce nu esistă, nu se pot da drepturi, şi dacă bisericile şi confesiunile vor înfiinţa institute mai înalte pentru formarea profesorilor, legislativa nu va împedeca instituirea de comisiuni pentru cualificarea profesorilor. Acusa votului separat, că projectul are spirit poliţian şi voesce să esercite censură preventivă, — serios vorbind, n'are nici un înţeles; la aceasta însă nu reflectez, ci încred altora completarea protestărei mele în această privinţă. (Va urma.)

Înc'odată alegerea de protopresbiter în Oraviţa.

(Urmare.)

(C.) Dar dnul comisariu, precum se vede, n'a fost legat la ochi, căci el a mai vĕḑut trei deputaţi şi din cei muţi, şi dacă erau mai mulţi negreşit că nici aceia nu puteau încungiura agera lui săgeată. Dar ce fatalitate! adăugênd chiar şi pe aceşti 3 muţi, celor 32, cari au votat, resultă numĕrul celor presenţi cu muţi cu tot numai de 35. Şi lumea totuşi nu vrea să creadă că: „este neadevĕrat că la actul votărei n'au fost presenţi 37 de deputaţi".

Te prinde mirare, cum poate cineva să presupună atâta simplitate despre publicul cetitoriu, ca acela după o apărare ca aceasta, să creadă, că alegerea şi denumirea a urmat corect!

Să admitem că nime n'a reflectat pe dl. comisariu la împregiurarea, că părăsind cei 19 protestători localul alegerei, prin asta devine sinodul necapabil de a aduce concluse valide; aceea totuşi recunoasce şi dl. X. că protestătorii au dechiarat în faţa sinodului că ei părăsesc sinodul, şi că comisariul i-a vĕḑut în faptă eşind afară din localul alegerei, susţinênd numai aceea că n'au eşit toţi.

Ei bine! vĕḑênd el aceasta, ce reflectare străină a aşteptat?

Oficiul său de preşedinte i-a impus, ca nainte de a purcede la actul alegerei, pentru care legea prescrie presenţa unui numĕr minimal de deputaţi, să constate numĕrul celor presenţi.

Astă e o afacere presidială atât de elementară, încât nu cred să o neglige nici cel mai simplu preşedinte de comitet parochial.

Dar dacă n'a făcut aceasta nainte de votare, resultatul votărei cred că a fost destul de eclatantă reflectare, căci atâta tot va fi sciind şi dl comisariu, că 32 de voturi sûnt mai puţine ca 37.

După această votare dl comisariu trebuia să dechiare alegerea de nulă, şi sau să dispună alta pe mai târḑiu sau pe a doua ḑi, căci între deputaţii absenţi erau destui, cari nu erau subscrişi în protest, sau să disoalve sinodul, şi să-şi facă raportul la consistoriu conform adevĕrului.

Ce greşală a comis notariul, pentru că n'a întrodus în protocol ca presenţi şi pe acei-a, cari la apelul nominal au rĕmas muţi? Nici o greşală, căci acela, care nu rĕspunde la apelul nominal nu este de faţă, şi dacă este nu voiesce să fie privit ca atare, ci numai ca spectator.

Când pretinde legea presenţa unui numĕr anumit de membrii, ca să se poată aduce un conclus, pretinde totodată, ca acei membri să participe activ la aducerea lui, căci altmintrea n'ar avea nici un sens.

Aceasta dovedesce şi dreptul de vot separat pentru cei ce nu consimţesc cu conclusul adus.

Ear, când conclusul se aduce prin votare secretă, ca şi aci, numai acei-a se pot considera de presenţi, cari merg la ună şi-şi dau votul, fie chiar şi alb.

Astfel se practisează aceasta în toată lumea, şi cred că dl X, nu va resturna această interpretare a legei, cu văierăturile sale.

Că ar fi fost în sinod şi de acei deputaţi, cari s'au pitulat, să-mi ierte dl X., dar eu nu i-o cred, căci totuşi presupun mai multă bărbăţie despre membrii unui sinod protopresbiteral, decât ca ei să facă copilării la un act atât de serios, pentru care călătoresc din depărtare.

Dar cu toate acestea, dacă dl comisariu a vĕḑut şi pe cei muţi şi pe cei pitulaţi, şi dacă dlui credea că aceia încă să pot considera de presenţi, a Dsale datorinţă ar fi fost să constate aceasta la protocol, pentru că *„quod non est in actis non est in mundo"* — şi dacă n'a făcut-o, greşala nu este a notariului ci a Dsale, care n'a dispus ca notariul să facă. Dar protocolul, din care lipsesc acestea l'a subscris Dsa fără nici o observare, prin urmare acela este esact şi nu cele ce afirmă dl X. că ar fi vĕḑut dl comisariu.

Repet deci acum pe bază de „apă limpede" că alegerea în sinod aşa precum se dovedesce prin protocolul sinodului, nu s'a efeptuit după prescriptele legei, şi *ca atare este nulă în sine şi prin sine.*

Asupra conclusului consistoriului mi-am spus opiniunea nainte de a-o cunoasce, pentrucă am cam dat cu socoteala, că pe aceea'şi va basa consistoriul aprobarea sa. că la început au fost în sinod destui membri. Aşa s'a şi întêmplat.

Eată ce ḑice consistoriul:

„În fine: pentru că la acest sinod au luat parte 51. deputaţi, prin urmare maioritatea absolută recerută de lege, şi dacă la actul votărei n'au participat toţi, această împregiurare nu constitue nici o nelegalitate, neputêndu-se constringe cu forţa cineva să-şi dea votul său."

Apucăturile rabulistice nu convin cu demnitatea unui consistoriu, domnilor! lăsaţile pe acelea în competinţa şarlatanilor politici. Nu vĕ nesuiţi a arunca nĕsip în ochii celor ce văḑ şi a falsifica legea, căci nu vĕ stă bine.

§-l 43 St. org. pretinde chiar ca la aducerea conclusului valid „să ia parte la acela cel puţin maioritatea membrilor."

Deşi a fost complet dară numerul deputaţilor la început, dacă în momentul aducerei „otărîrei" n'au „luat parte„ la acela „cel puţin maioritatea membrilor," otarîrea nu este validă.

Mai mult: cuvintele din lege *„să ia parte la acela"* eschid posibilitatea, ca şi cei „muţi" la apelul nominal „pitulaţi", şi peste tot cari „n'au participat la actul votărei" să se considere în numĕrul recerut de lege, căci aceia n'au „luat parte" la sinod în momentul aducerei „otărîrei".

Deci, dacă va fi şi raportat dl comisariu cu cuvêntul său în scris lucruri, de cari se amintesc în reflecsiuni, consistoriul, după lege n'a putut reflecta la ele, şi peste tot de basa acţiunei sale n'a putut primì alta decât numai protocolul sinodului electoral, din care era evident că la actul alegerei n'au „luat parte" decât 32 membri, precând numĕrul minimal după lege era 37.

Şi dacă cu toate acestea a dechiarat alegerea de legală, şi pe basa aceleia a îndeplinit postul de protopop, — n'am cuvêut de a revoca nici măcar o iotă din cele ce le-am scris la adresa consistoriului şi a Preasânţiei sale episcopului, relativ la acel act, ci le susţin toate, chiar şi cu periculul ca Dl. X. şi mai departe să me considere de un „cocoş" „arogant".

Durere, că în cestiunea aceasta sufere şi o persoană nevinovată — Domnul Ghidiu, pe care toţi aceia carii 'l cunosc, pentru caracterul şi eminentele sale calităţi trebue să-l stimeze, şi pe care oricare tract 'şi poate gratula a-l avè de protopop.

Chiar pentru aceasta, şi pentru delicatele referinţe familiari, de cari s'a făcut amintire şi în candidarea comitetului, trebuia să proceadă consistoriul cu cea mai mare scrupulositate, ca gurile rele să nu presupună motive subiective şi faţă de o persoană onorabilă, care n'are trebuinţă de mĕsuri escepţionali, ca să fie înaintată pe cariera, pentru care s'a sacrat. (Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Roman".

Cluj, la 6 Martie 1883. Dle Redactor! In ḑiua de 1 Martie pe reduta urbană a Clujului fâlfâia tricolorul naţional român, — în umbra căruia era, conform dispositiunilor legei, cel maghiar — anunţând, că junimea română are aḑi serbătoare mare, ḑi de bucurie, 'şi ţine petrecerea ce datinează a arangia în fie care an!

Bucuria românului însă nu poate fi nici odată deplină căci inimicii neîmpăcaţi ai neamului nostru, unde pot, trebue să ţi-o ştirbească; aşa şi acum într'atâta le au genat ochii colorile acelui stindard, încât deja după ameaḑi să trezì preşedintele comitetului arangiator cu o ordinaţiune poliţiană în urma cărei „numai decât să se depărteze stindardul de pe redută sub responsabilitatea personală a preşedintelui"; ba ce-i mai mult s'a demăndat comitetului arangiator a depune chiar şi însemnele (cocardele), căci erau tricolor naţional.

Cel dintâiu ordin se esecută, căci comitetul n'a voit ca prin opunere să producă scandal; nu însă cel din urmă căci l'a aflat comitetul de prea dejositor.

Nu am de scop a discuta cu ocasiunea aceasta cestiunea sus amintită mai în detaiu, ci mĕ reştring la simpla enarare a faptului, căci de presente mi-am propus a refera despre decursul concertului împreunat cu bal arangiat de junimea noastră universitară la 1 Martie.

Pe lângă asistenţa unui public frumos curat românesc punct 8 oare s'a început concertul, esecutându-se punctul prim din programă „Rĕmâi sănĕtoasă" de G. Dima prin chorul vocal al societăţei de lect. „Julia", într'un mod foarte îndestulitor. S'a putut observa faţă de producţiunile din anii precedenţi un progres considerabil, ce provine de acolo, că de presente s'a organisat într'un chor permanent şi şi-a angagiat un conducĕtor salarisat.

Numai decât urmează piesa „La Regata veneziana" de Liszt esecutată pe pian de dra Sabina Cetăţean, fiica dlui sub jude din Reghinul-săsesc. Aplausele şi strigătele entusiaste de „să trăiască" şi „înc'odată" a publicului dovedesc pe deplin desteritatea ce o posede în esecutarea pieselor pe pian, — la dorinţa generală păşì înc'odată pe scenă, dar acum întonă „Carnevalul de Bucuresci" ce ridică numai entusiasmul, căci armonia frumoasă a tonurilor cuprindea în sine melodii românesci.

Domnul Aron Deac încă avuse rolă cât de însemnată în concertul junimei. Cântecele poporale „Apa trece petrile rĕmân" şi „Mândro Dumineca vine" formau punctele 3 şi 6 din programă, cea primă esecutată pe lângă acompaniarea de pian a drei Sabina Cetăţean, cea din urmă pe lângă acompaniamentul unui cuartet instrumental. Esecutarea — abstragênd dela gesticulările în unele locuri cam esagerate — a fost foarte bună, căci le-a cântat cu un simţ adevĕrat românesc, ba cu piesa cea dintâiu a dovedit un talent nu de toate ḑilele pe terenul cântului, şi în specie pe a cântului poporal, — şi dacă îşi va da silinţa spre a-şi cultiva voceai puternică, poate deveni unul dintre cei mai bun baritonisti

După o pausă mai mică, între aplausele viforoase ale publicului se conduce pe scenă domnişoara Aurelia Roşescu Toţi îşi ţinteau privirea spre scenă vĕḑênd o damicelă în costum naţional foarte frumos, fungênd ca declamatoare.

„Sentinela română" de V. Alecsandri era titula poesiei ce avea să o peroreze. Cu toate că poesia aceasta e foarte greu de declamat, într'ucât se presentă în colorile cele mai variabile a întonaţiunei, — dra a corespuns întru toate asceptărei, a fost fidela interpretă a ideilor ce se cuprind într'ânsa; într'atâta a entusiasmat publicul present, de mai multe ori fuse însreruptă de aplausele aceluia. I gratulăm la succesul splendid!

„Rondo capricioso" de Mendelsohn op. 63, a fost piesa prin care nedelectă dra Anna Pop. Atât în alegerea piesei cât şi în esecutarea ei, a arătat că posede gust musical; a pătruns în spiritul aceleia şi cu pricepere a dat espresiune ideilor ce se cuprind într'ânsa. A şi meritat recunoscinţa publicului, esprimată prin aplause infinite.

Dorim a o vedè cât de des luând parte activă la concertele junimei!

Cu multă plăcere ascultarăm piesa „Fantasie empromt" op. 66. par Chopin esecutata pe pian de dra Camila Pop.

Dra era cunoscută publicului de o pianistă care posede o desteritate eătraordinară în esecutarea pieselor pe pian, care dispune de technica recerută, — nu ne mirăm deci că a fost distinsă prin multe şi frenetice aplause, căci le-a meritat!

Chorul vocal închee programa concertului cu „Luna suride", esecutată precis cu tăct şi armonioe.

La oara 10 să începu dansul cu „Ardeleana", la care *întreaga tinerime* să înşiră, şi forma un cerc de 50—60 părechi. I sălta omului inima vĕḑênd, cu ce plăcere conversează fiesce care păreche la sunetele *dulci* ale musicei cum îşi gratulează reciproc la reuşita splendidă a concertului.

La „Romana" luară parte 74 părechi; s'a mai jucat „Someşana" „Haţegana" „Abruḑana" şi „Hora" dintre jocurile românesci — cu o însufieţire adevĕrat românească.

La 12 oare presentară 12 tineri în costum naţional jocurile pitoresci „Căluşerul" şi „Lunga" sub conducerea vătavului I. Medeşan.

Am cutezarea a afirma, că nici odată atât de precis, pe tact nu s'a jucat „Căluşerul" ca acum, — de sine se înţelege că nici publicul nu i a remas dator cu aplausc şi strigări de „să trăiască", ci după fie care figură în abundanţă le împărţia.

Publicul participător a fost curat românesc, şi anume din Cluj şi ţinut; dintre strĕini numai chiar o familie vĕḑurăm, vre-o câţi-va universitari şi 3 referenţi dela foile locale. — Nici până acum nu a prea cercetat strĕinii petrecerile române, însă mai nainte cel puţin câte un profesor de universitate, primariul oraşiului, generalii etc., mai venea acum însă pare că s'a convorbit de nu a venit nici unul. Aşa cred că, foile locale au influenţat asupra lor, care's tare măchnite pe tinerimea noastră, pentru ce nu i învită cu învitaţiuni unguresci, că veḑi Doamne, trăim în ţeara ungurească, — altcum astfel de declaraţiuni s'a putut auḑì şi din gura unui profesor de universitate, care însuşi nu e maghiar.

Cu mare greutate putui compune un catalog a damelor, care însă e necomplet din causă, că în seara petrecerei nu miam făcut notiţe — din uitare. Văḑurăm acolo pe doamnele: Ema Dumbrava din Gilau, Elisa Isac, Elena Coroian, Ana Pop, Fani Lemenyi din Iclod, Rosalia Pop din Gilau, Teresia Baldi, Bohoţel, dna Cetăţean din Reghin, Pop Leontineasa, Maria Pop din Morlaca; ear dintre damicele pe: Sabina Cetăţean din Reghin, Ana Pop, Aurelia Roşescu, Camila Pop, Ileana Nestor, Elena Maxim, din Apahida, Maria Roşescu, Mariţi Lăpuştean şi Mina Stark,

Atâta concertul cât şi balul a avut reuşita cea mai bună; să vede că comitetul a făcut toate cele posibile spre a câştiga publicului o seară plăcută, şi sûnt convins, că şi publicul cu cea mai mare îndestulire părăsi dimineaţa la 6 oare sala redutei, ducênd cu sine impresiunea cea mai bună şi o suvenire plăcută.

Un oaspe.

---

www.digibuc.ro

Varietăți.

* (Convocare) Domnii alegători din partidul național din colegiul electoral Abrud-Roșia sûnt convocați prin aceasta la conferența ținêndă în Abrud Duminecă în 18 Martie a. c. după prânz la 2 oare.

În această conferență se vor pertracta afaceri electorali și alte propuneri de interes public național.

Abrud 7 Martie 1883.

A. Filip
președ. clubului.

* (Dela Risano) se telegrafează ca în 10 Martie n. a lovit trăsnetul în Goliverh și a omorît din reg. de inf. Nr. 43 1 soldat, 2 sûnt răniți greu și 8 mai ușor.

* (Întêmplare regretabilă.) Joi în 24 Februarie a. c. s'au întêmplat între locuitorii comunei Reșinari și Cisnădioară un esces împreunat cu vêrsare de sânge. Prilegiul la aceasta au fost terenul de ceartă (pădure) pus sub secvestru. Mai mulți sasi din Cisnădioară au eșit pe locul secuestrat și urmărind pe nesce locuitori din Reșinari, cari veniau pe drum cu săniile cu lemne din pădure, au năvălit, în mijlocul drumului pe pământul comunei Reșinari sub pretest, că dênșii ar fi tăiat lemnele din pădurea pusă sub secuestru, asupra lor, voind a-i tîrî, pe locul secuestrat, Reșinărenii neavênd cu ce sĕ se apere s'au împrotivit cu brațiele provocărei sasilor înarmați cu pusci, pistoale și îmblăcii în numêr, ca la 80 de indivizi. Sasii împușcând au rănit pe 6 indivizi, dintre carii unul au remas acolo mort.

* (Rațiociniu și mulțămită publică.) Cu ocasiunea ținerei balului român arangiat în Comuna Ghimbav în favorul fondului scolar al scoalei rom. gr. or. locale, conform listei de contribuiri benevole, următorii p. t. onorați domni și doamne, s'au aflat îndemnați a contribui după cum urmează:

a) Din comuna Ghimbav M. O. D: N. Popoviciu par. și Ios. Comanescu par. în Codlea 3 fl., 20 cr. A. Volf par. ev. 50 cr. G. Liehn primar 1 fl. P. Römer vice primar 1 fl., I. Durmes notar 1 fl. H. Zilack medic loc. 1 fl. Fr. Schmidts jurat 1 fl, I. Olesch jurat 1 fl., I. Römer înv. dir. 1 fl., G. Popoviciu cantor 1 fl., D. Comșa epitrop 1 fl., I. Cârstocea epitr. 1 fl., N. Hamsea 1 fl., N. Muntean 1 fl., P. Neamțu 1 fl., I. Comșa 1 fl., I. Coman 1 fl., B. Arsu 1 fl., N. Rêșnovean 1 fl., G. Rusulețu sen. 1 fl., G. Rusulețu jun. 1 fl., D. Șurariu 1 fl., B. Nistor 1 fl., Comșa Mitrea 1 fl., D. Pop 30 cr., B. Rêșnovean 1 fl., Thieberger 1 fl., Iosif Stĕner 1 fl., A. Gutt 1 fl., G. Fröhlich 1 fl., H Goldschmitdt 1 fl., B. Pădurice 1. fl., Ana Rusulețu 80 cr. N. Șurariu 50 cr., D. Irimie 50 cr., Mar. Marcu 50 cr. N. Oltean 50 cr., I Gohănean 50 cr., N. Ferariu 50 cr., Zörgö I. serg. 50 cr., Fritze Preis 50 cr., Frieda Dendörfer 40 cr., Frietze Dendörfer 40 cr., Juliana Stenner 40 cr., Loniza Rosenauer 50 cr., C. Preidt cons. 50 cr., Ana L. Tohănean 40 cr., P. Nan 40 cr., R. Tohănean 30 cr., N. Dodoe 30 cr., El. Marcu 30 cr., El Pădurice 30 cr., Sus. A. Toma 40 cr.,

b) Din Cristian M. O D. Zach. Pop înv. dirig. 1 fl. 20 cr., St I. Proca 1 fl., I Barbu 1 fl, Sava Inachie 1 fl.. G Barbu 1 fl., D. Rucărean 1 fl.,

c) Din Zernesci M. O. D. N. Garoniu adv. 2 fl, I. Strĕioiu înv. 1 fl., N. Pană înv. 1 fl., A. Gidofalvi magistru post. 1 fl., C. Ioanoviciu compt. 1 fl., D. Ioanoviciu compt 1 fl

d) Din Stupini M. O D: I. Macsimilian paroch 4 fl., I. Macsimilian înv. 1 fl., I. G. Puiu 1 fl., N. Marin 1 fl., I. Coman 1 fl., G. D. Voicu 1 fl., G. Popoviciu 1 fl., D. Constantin 1 fl., N. Bêrsan jun. 1 fl., N. Barbu 1 fl., Sp. Spiridon 1 fl., Z. Bêrsan 1 fl., G. Paraschiv 1 fl., I. Negură 1 fl., I. Bêrsan sen 50 cr., Marhát Istv. 50 cr., I. Cojocar 50 cr., N. Puiu. 40 cr.,

e) Din Brașov: G. Spiridon 50 cr., I. Cârstea 50 cr.

Suma contribuirilor benevole: 76 fl. 09 cr. din carea subtrăgêndu-se spesele de 45 fl. 31 cr. resultă un folos de 30 fl. 78 cr. cari s'au și predat epitropiei bisericesci și scolare spre administrare.

Primească p. t. onorații contribuenți prin subscrișii cea mai cordială mulțămită publică, atât pentru generositatea documentată prin ofertele indigitate, cât și pentru binevoitoarea Dlor participare la balul menționat, prin ceea ce au oferit comunității rom. gr. or. din loc plăcuta ocasiune de a-și petrece românesce într'un mod cât se poate mai vial și mai încântător.

Ghimbav 24 Ianuarie 1883.

Iosif Maximilian, înv. și preș. ctet. arang.

Dumitru Popp, casar. ctet. arang.

* (Păcălitură românească.) După încheierea adunărei românilor din comitatul Sibiiului, un Ungur dice către un Român: „Ce te tot fălesci tu cu adunarea voastră; că și țiganii au venit la ea.“

Românul rĕspunde cu receală: „Se vede că nici țiganii nu vreau sĕ se facă Unguri“.

* *(Tragerea loteriei de espositiune din Triest.)* În diua âutêia de tragere s'au tras următorii doispredece numeri:

Nr. 1612223 câștigul prim 50000 fl. sau o piramidă de aur 33160 chilo grea. (Aur curat conține piramida 9001000); Nr. 203488 câștigul al doilea 20000 fl. sau o piramidă de aur 12596 chilo grea; Nr. 427579 câștigul al treilea 10000 fl. sau o piramidă de aur 6388 chilo grea; Nr. 595580 câștigul al patrulea 10000 fl. sau o legătoare de gât cu 46 solitari, 1 pereche de cercei cu 18 petri scumpe și cu flori prețioase, ornament de cap; Nr. 1325123 câștigul al cincilea 5000 fl. sau o legătoare de gât, cercei și mânecări prețioase și mărgele; Nr. 1,821,121 câștigul al șeaselea 5,000 sau o legătoare de gât de mărgele, cu două șiruri cu închietoare, mărgea și prețioase; Nr. 1872173 câștigul al șeptelea 5000 fl. sau o floare cu 41 prețioase, ornament de cap, se poate descompune; Nr. 1045783 câștigul al optelea 5000 sau mânecări, broșă și cercei, prețioase și opaluri; Nr. 287348 câștigul al nouălea 3000 fl. sau un diadem mare de prețioase; Nr. 1753138 câștigul al decelea 3000 fl. sau două candelabre, recuisite de masă (pieza mijlocie și cea laterală) și tachêmuri de masă (service) din argint fin pentru 24 persoane; Nr. 346189 câștigul al unspredecelea 3000 fl. sau o garnitură completă de mobilar pentru odaia de mâncat; Nr. 1481851 câștigul al doispredecelea 3000 fl. sau o legătoare de gât din prețioase.

A doua di de tragere. Câștigurile 12—123: 1963004 516261 1361703 1392505 801060 397349 1006240 1584345 1599007 1056912 1254194 481874 1420093 190147 1013059 191801 1344254 19869 1458398 1552718 176647 1759401 779674 623688 17287 120461 466183 613262 1018783 1978309 755899 41958 1419614 689972 1794828 1099686 162611 1438472 1046334 1815632 1015425 476212 1575336 1631163 1302115 1312345 1445340 765548 748948 612862 227414 1962439 1760557 708319 248593 1856065 1223483 1780622 109888 1562057 1530398 1324100 356103 1387007 1837196 1329129 81238 1623860 1422462 390978 797434 1592224 699978 1042907 904918 847282 19992 1192060 1262777 1640087 312117 760206 640632 1496747 271176 1395548 1212442 1171594 1387343 1877332 1783595 350576 429320 226300 1865946 1776442 1157495 331516 915648 694778 1794432 158266 1411859 403361 387931 1942145 1823315 1474059 736265 311253 1138782.

Câștigul 13 e 3000 fl.; câștigurile 14 până inclusive 28 în valoare de 1000 fl.; câștigurile 29 până 58 în valoare de 500 fl.; 59 până inclusive 108 de 300 fl.; în fine câștigurile 109 până inclusive 123 sûnt în valoare de 200 fl.

Diua a treia de tragere. Câștiguri în valoare de 200 fl.: 1752546 990202 1374134 1167341 358866 36177 1943732 927282 1622177 132667 1162539 62371 893602 1828207 1350555 978156 1051944 1502579 1700978 954464 1568652 1368991 1050074 1046888 1368091 1946249 1838728 620128 1931593 592543 1700761 506418 1365604 1920550 499034. Câștiguri în valoare de 100 fl.: 1845180 809979 1703811 366228 1541429 567711 1832692 1230425 130886 759383 1128003 914397 1780241 1006570 1024977 1147069 1435271 416949 557807 349660 1467810 464399 1182090 487978 1668115 1854690 1385547 1813546 39471 1231547 383455 209502 209105 1519714 457390 992472 579911 1178873 58517 523691 1924470 255944 1236732 97590 1232171 232692 1766910 1277939 784425 981522 1490885 461665 932311 1574413 1404510 1548250 866730 765638 534287 910926 941211 698861 1277593 1630523 1175735 330514 941550 1568573 980515 698110 4046 490827 376109 1184038 349674 147003 41527 915193 580294 19825955 80081 155615 467968 1985370 1085925 46184 643704 338687 859224 1332533 925942 1339181 641886 890535 46439 415861 384110. — Câștiguri în valoare de 50 fl.: 409563 457030 1293323 1575519 172368 1388508 400815 894337 1728672 868924 765722 470171 795473 1148545 498681 798209 204325 517396 552458 1814025 314720 1354466 1610222 1841311 1737033 1333915 1622527 1518308 571570 281746 1186536 1589066 87012 475178 1172844 1989665 1468515 928053 49920 757342 1590652 1163564 813546 1889629 218356 1398506 944087 985591 858817 1207621 1850136 1042978 984563 157507 487881 1713273 1426560 1708090 1627450 1619479 1295437 1302534 975880 1515282 56217. (Va urma.)

Loterie.

Sâmbătă 10 Martie n. 1883.

Timișoara:	**55**	**14**	**32**	**5**	**11**
Viena:	**82**	**37**	**57**	**36**	**60**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 Martie n. 1883.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	120.25	129.20
Renta de aur ung. de 4%	88.75	88.85
Renta ung. de hârtie	86.95	86.95
Împrumutul drumurilor de fer ung.	136.—	135.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91.10	91.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	110.—	99.—
Obligațiuniung. de rescumpărarea decimei de viu	95.25	
Sorți ungaresci cu premii	98.60	116.25
Sorți de regularea Tisei	109.90	109.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	78 25	78.30
Datorie de stat austr. în argint	78.50	78.50
Renta de aur austriacă	97.65	97.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	831.—	830.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	314.50	314.75
Acțiuni de credit austr.	312.—	319.80
London (pe polița de trei luni)	119.85	119.75
Strisuri fonciari ale institutului „Albina“		100 30
Galbin	5.64	5.62
Napoleon	9.49½	9.49
100 marce nemțesci	58.55	58.55

[370] 1—3

CONCURS.

Devenind postul de învĕțătoriu vacant la scoala poporală română din comuna Moceriș, comitatul Caraș-Severin, în care se propune limba română și maghiară, se deschide concurs; de postul numit sûnt legate următoarele beneficii:

1. Salariu de 300 fl.;
2. 12 metri lemne;
3. Locuință cu grădină, și grajd pentru vite.

Concurenții sûnt îndatorați a arăta:

1. Atestatul de botez că sûnt de religiunea gr. or.
2. Atestat de moralitate.
3. Scolile finite.
4. Decretele dobândite.
5. Posed limba maghiară.

Rugările sûnt de a se adresa la Înaltul ministeriu și a se trimite la comitetul admnistativ a comitatului Caraș-Severin până în 15 Aprilie a. c.

Se observează cum că învĕțătoriul denumit este îndatorat a cânta în biserica gr. or. din loc, a împlini datorința de cantor și afară de biserică cu pruncii la înmormêntări funebrale, și că rugările cari nu sûnt astfel construite nu se vor lua în considerațiune

Moceriș 4 Martie 1883.

Pavel Francu m. p.,
jude com.

Nr. 164 A. 1883. [361] 3—3

CONCURS.

În Caransebeș la Comunitatea de avere a fostulni regiment' confiniariu romano-banatic Nr. 13 sûnt de ocupat următoarele posturi de diregători silvanali:

I. Un post de forestieriu cu următoarele beneficii anuale și anume:

Salariu	800 fl.
Bani de cortel . . .	150 „
Pausal de călĕtorie .	300 „

pe lângă un pausal corespundĕtoriu pentru spesele de cancelărie, luminație și de încălzit. —

Asignare gratis pentru 40 de metri cubici de lemne de foc. —

II. Două posturi de practicanți silvanali cu următoarele beneficii și anume:

Salariu	500 fl.
Bani de cortel . . .	120 „

Asignare gratis pentru 24 de metri cubici de lemne de foc.

Aceste posturi sûnt pe un an provisorii, eară după un an de probă cu succes, urmează denumirea definitivă.

Cu denumirea definitivă este împreunat dreptul de pensiune.

Dela competenți se recer:

Calificarea în înțelesul §-lui 36 a legii silvanale din anul 1879;

Constituție robustă acomodată pentru serviciul silvanal în locuri muntoase;

Cunoscința limcei române, germâne, și după putință și a limbei maghiare, în vorbire și în scriere. —

În cas de calificațiune corespundĕtoare vor fi preferiți acei competenți, cari pe lângă limba română și germână posed și limba maghiară. —

Forestieriul ca și practicantul are se depună o cauțiune în suma salariului anual, care în cas de lipsă se poate presta și prin plătiri lunare din salariu. —

Petițiile pentru aceste posturi se primesc până la ultima Martie a. c. la Comitetul Comunității de avere a fostului regiment confiniariu romano-banatic Nr. 13 în Caransebeș. — Ele trebue se fie provĕdute cu documentele despre etate, starea sĕnătății, starea familiară, despre studii precum și despre depunerea esamenului de stat pentru forești și despre aplicarea de păn'acum.

Caransebeș în 25 Faur 1882.

Comitetul.

Nr. 97. [369] 2—3

EDICT.

Ana Georgie Rusulețiu din Codlea legiuita soție a lui Bucur Marcu tot din Codlea, protopresbiteratul Branului, care de 4½ ani de dile pribegesce în lume fără de a se sci unde se află și de mai trăiesce este prin aceasta cu scirea și încuviințarea Preavenerabilului Consistoriu archidiecesan dto. 17 Februariu a. c. Nr. 594 B. citată, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze inaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul intentat asupră de barbatul ei.

Brașov, 22 Februariu 1883.

Scaunul protopresbiteral ortod. orient. al tractului Branului, ca for matrimonial de prima instanță.

Redactor rĕspundĕtor **Nicolau Cristea.** Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

www.digibuc.ro